

Tematica războiului pe YouTube: narațiuni indirecte în videoclipuri, radicalizare în comentarii

Raportul este parte a proiectului „Avansarea educației mediatice și sprijinirea mass-media din Republica Moldova”, susținut de Suedia și implementat de Internews. Programul își propune să contribuie la creșterea unui sector media divers, independent și viabil financiar, și la abilitarea tinerilor din Moldova de a naviga în siguranță în mediul complex de informare.

YouTube a devenit în ultimii ani o platformă tot mai relevantă în arhitectura informațională online a Republicii Moldova, consolidându-și rolul nu doar ca sursă de divertisment, ci și ca spațiu de formare a opiniei publice în legătură cu evenimente social-politice de interes major.

Rețeaua se clasează pe locul al doilea ca notorietate între cele mai populare rețele sociale din țară, potrivit celor mai recente cercetări ale Centrului pentru Jurnalism Independent (CJI). [*Studiul de audiență a mass-media din Republica Moldova*](#), publicat de CJI în iunie 2025, arată că YouTube reprezintă una dintre principalele surse de informare pentru majoritatea populației: 85% dintre respondenți declară că utilizează platforma în mod constant, peste jumătate (52%) accesând-o zilnic. Publicul YouTube este preponderent tânăr (18–24 de ani), activ profesional, cu un nivel mediu sau superior de educație și venituri peste media națională, concentrat în mediul urban – în special în regiunile de sud, nord și municipiul Chișinău.

Mai mult, [monitorizarea](#) a 15 canale de YouTube în perioada campaniei electorale pentru alegerile parlamentare din septembrie 2025 (29 august – 28 septembrie) a arătat că platforma este o sursă de propagare a dezinformării, relevantă în context electoral în special prin amplificarea mesajelor manipulative.

Astfel, continuarea monitorizării platformei și în afara exercițiilor electorale devine necesară pentru a observa în ce măsură YouTube funcționează ca un spațiu de acumulare și normalizare a narațiunilor manipulative pe termen lung și dacă are potențial să modeleze percepțiile și atitudinile publicului larg înainte ca acestea să fie amplificate în perioade de criză sau de exercitare a dreptului la vot. Secțiunea de comentarii este îndeosebit de relevantă în acest caz, odată ce observații documentate în monitorizări anterioare arată că mesajele distribuite de utilizatori pe variate platforme video nu sunt doar reacții simple și spontane, ci spații active de producere, reiterare și coordonare a mesajelor.

METODOLOGIE

În cadrul monitorizării desfășurate pe parcursul lunii februarie am analizat dinamica celor mai vizibile narațiuni cu potențial de dezinformare la subiectul războiului – atât conflictul armat declanșat la scară largă de Federația Rusă în Ucraina, cât și tematica războiului în raport cu Republica Moldova și regiunea transnistreană. Totodată, am urmărit modul în care narațiunile sunt propagate și amplificate în secțiunile de comentarii ale platformei YouTube. În acest scop, am utilizat o soluție tehnologică asistată de inteligență artificială (AI), care a „scanat” canale cu conținut disponibil public și a cartografiat narațiunile, analizând atât volumul și frecvența acestora, cât și amplificarea lor în comentarii. Totodată, platforma a identificat conținuturi ce încalcă în mod explicit regulamentele și standardele comunității YouTube. Cazurile identificate cu ajutorul AI au fost revizuite de autorii raportului.

Obiectul monitorizării îl reprezintă conținuturi în limbile română și rusă, difuzate în videoclipuri și publicate de către utilizatori în secțiunea de comentarii a platformei YouTube. Analiza vizează exclusiv conținutul public în măsura în care acesta reflectă subiecte de natură politică și socială cu relevanță pentru spațiul informațional. Cu privire la tematica războiului, au fost predefinite patru narațiuni cu potențial clar de dezinformare și mai multe subnarațiuni, precum urmează:

1. **Acțiunile Rusiei în Ucraina sunt legitime sau justificate:** Ucraina a provocat Rusia la război; Ucraina a invocat conflictul din Donbas; Ucraina escaladează acest conflict pentru a nu pune capăt războiului; justificarea războiului purtat de Rusia rezidă în unitatea istorică; Ucraina nu este interesată să pună capăt războiului; acțiunile lui Vladimir Putin față de Ucraina/războiul din Ucraina sunt justificate/obiective;
2. **Rusia va câștiga războiul din Ucraina:** Rusia va obține victoria în război în orice caz; Rusia câștigă în mod clar pe câmpul de luptă; sancțiunile nu afectează capacitatea Rusiei de a câștiga războiul;
3. **Se pregătește un conflict armat în regiunea transnistreană:** România vrea să distrugă regiunea transnistreană; Moldova vrea să distrugă regiunea transnistreană; Ucraina vrea să distrugă regiunea transnistreană; România pregătește un război în regiunea transnistreană; lichidarea regiunii transnistrene prin mijloace militare; desființarea regiunii transnistrene prin mijloace militare;
4. **Puterile occidentale atrag Republica Moldova în război:** NATO atrage Moldova în război; Vestul atrage Moldova în război; UE atrage Moldova în război; Occidentul atrage Moldova în război.

Prin **narațiune de dezinformare** înțelegem o construcție discursivă coerentă, repetitivă și recognoscibilă, menită să distorsioneze în mod sistematic realitatea cu scopul de a manipula percepțiile, atitudinile sau comportamentele publicului țintă. Conform EUvsDisinfo a Serviciului European de Acțiune Externă, o narațiune de dezinformare este „un set coerent de afirmații și puncte de discuție care sunt repetate în timp și care sprijină un cadru de interpretare manipulativ, adesea în opoziție cu valorile democratice, instituțiile internaționale sau coeziunea socială”. Narațiunile de acest tip pot fi propagate de state, actori non-statali sau rețele informale, în mod deliberat.

Subiectul monitorizării. Selecția canalelor de YouTube s-a făcut pe baza unui set de criterii cumulative. Lista include canale populare active pe teme socio-politice, selectate pornind de la date disponibile public, deși parțial incomplete, furnizate de platforme de analiză digitală precum SocialBlade și VidIQ, utilizate orientativ pentru estimarea vizibilității și a activității canalelor. Au fost luate în considerare doar canalele care publică conținut actualizat periodic și care au o prezență constantă pe platformă. Lista inițială a fost completată prin includerea canalelor oficiale ale celor mai populare posturi de televiziune și site-uri de știri, conform [Studiului de audiență a mass-media](#) publicat în 2025 de CJI, precum și a canalelor cunoscute că ar publica un conținut problematic și a celor populare în spațiile informaționale din Găgăuzia și regiunea transnistreană.

Canal	Sursa	Nr. urmăritori
TCB Tiraspol	https://www.youtube.com/@tsvtiraspol	727000
TV8	https://www.youtube.com/@TV8Moldova	174000
Первый Приднестровский	https://www.youtube.com/@PervyPridnestrovsky	165000
ProTV Chișinău	https://www.youtube.com/@protvchisinau5284	158000
Jurnal TV	https://www.youtube.com/@jurnaltv	145000
Europa Liberă Moldova	https://www.youtube.com/@europa-libera-moldova	134000
Ziarul de Gardă	https://www.youtube.com/@Ziarul_de_Garda	90300
TRM	https://www.youtube.com/@TRMMDChannel	76700
Morari Live	https://www.youtube.com/@morarilive	76000
TV6	https://www.youtube.com/@tv6md	75500
NewTVmd	https://www.youtube.com/channel/UCOvSvdpakTdLTsT5E2si-Nw	73700
Canal 5	https://www.youtube.com/@Canal5md	72300
Nicolae Chicu	https://www.youtube.com/@nicolaechicu	71500
Newsmaker	https://www.youtube.com/@NewsMakerOriginal	50800
Nokta	https://www.youtube.com/@noktamd	44500
Primul în Moldova	https://www.youtube.com/@PrimulInMoldovaTvTranslation	44300
AVA TV	https://www.youtube.com/@AndreiAndrievski	43300
Internetu' Grăiește	https://www.youtube.com/c/InternetuGr%C4%83ie%C8%99te	36300
Puterea a 4a	https://www.youtube.com/@puterea_a_patra	35800
TVR Moldova	https://www.youtube.com/@tvrmoldova4729	33400
TVC21	https://www.youtube.com/@tvc21channel/featured	29400
Nordnews	https://www.youtube.com/@Nord-News	26700
GRT	https://www.youtube.com/@grt_md	24500

Newsmaker Știri	https://www.youtube.com/@NewsMakerStiri	23300
Gabriel Calin	https://www.youtube.com/@calinlive	22000
Gonța media	https://www.youtube.com/@GheorgheGonta001	21500
Realitatea Moldova	https://www.youtube.com/@RealitateaMoldova	20100
Moldova.org	https://www.youtube.com/@moldovaorg	18500
Exclusiv TV	https://www.youtube.com/@Exclusiv_tv	15800
Vocea Basarabiei	https://www.youtube.com/@vocea.basarabiei	15300
Agora Moldova	https://www.youtube.com/@AgoraMoldova	15400
One TV	https://www.youtube.com/@OneTV_md	14900
RISE Moldova	https://www.youtube.com/@risemoldova9279	13600
TV Bălți	https://www.youtube.com/@TVBalti	13600
Moldova Online	https://www.youtube.com/@moldovaonline1991	13300
Tv Nord	https://www.youtube.com/@TVNordMoldova	13100
IPN	https://www.youtube.com/@agentiadepresaipn	11800
Бендерское Телевидение	https://www.youtube.com/channel/UCQu1jJ1cnt9bS2WMs5HUSdw	10700
Radar Politic	https://www.youtube.com/@RadarPolitic/featured	10200
Cinema 1	https://www.youtube.com/@CINEMA-el2zb	10100
TEMA	https://www.youtube.com/@esti_tema	9330
N4	https://www.youtube.com/@n4moldova	7140
СП Новости	https://www.youtube.com/@GazetaSP	6700
Unimedia	https://www.youtube.com/@UnimediaVIDEO	5540
Late Buimistru	https://www.youtube.com/@LATE_BUIMISTRU	4890
Союз Россия-Молдова	https://www.youtube.com/@soyzmdru/featured	4540
GagauzMedia	https://www.youtube.com/@Gagauz_Media	4220

Star TV	https://www.youtube.com/@STARTVMOLDOVA	3170
1TV Moldova	https://www.youtube.com/@1tvmoldova	2570
Costa Tatiana	https://www.youtube.com/@COSTA_moldovanca	2210
24Moldova	https://www.youtube.com/@24moldova	2090
Global 24	https://www.youtube.com/@Global24MD	1980
Главное. Молдова	https://www.youtube.com/@glavmoldova	1800
Moldova Pulse	https://www.youtube.com/@MoldovaPulse	1690
Premiera TV Moldova	https://www.youtube.com/@PREMIERATVMOLDOVA	708
Telegraph Moldova	https://www.youtube.com/@telegraphmd/videos	646
Kristian Grăiește	https://www.youtube.com/@Kristiangr%C4%83ie%C8%99te.official/featured	502

Analiza are un **caracter exploratoriu și descriptiv**, fiind orientată spre identificarea tiparelor narative recurente, nu spre evaluarea intenționalității actorilor analizați. Acest exercițiu se bazează exclusiv pe date disponibile public și nu permite evaluarea intențiilor reale ale creatorilor de conținut sau a modului în care publicul internalizează mesajele. Rezultatele trebuie interpretate ca indicii privind riscurile informaționale, nu ca atribuiri definitive de responsabilitate sau intenție. Identificarea unor narațiuni cu potențial de dezinformare în cadrul acestei analize nu trebuie interpretată drept o constatare a săvârșirii faptei de dezinformare în sensul Codului serviciilor media audiovizuale, atribuție care revine exclusiv Consiliul Audiovizualului.

Obiectivele monitorizării:

- Identificarea și evaluarea principalelor narațiuni cu potențial de dezinformare vehiculate pe YouTube la tematica războiului;
- Evaluarea rolului comentariilor în consolidarea, diversificarea și amplificarea narațiunilor cu potențial de dezinformare;
- Identificarea volumului mesajelor care încalcă în mod explicit regulamentele și standardele comunității YouTube.

Perioada monitorizării: 1 – 28 februarie 2026

Obiectul monitorizării: conținuturile din videoclipuri și din secțiunea de comentarii a 57 de canale de YouTube

Subiectul monitorizării: narațiuni cu potențial de dezinformare la tematica războiului din Ucraina și impactul acestuia asupra Republicii Moldova

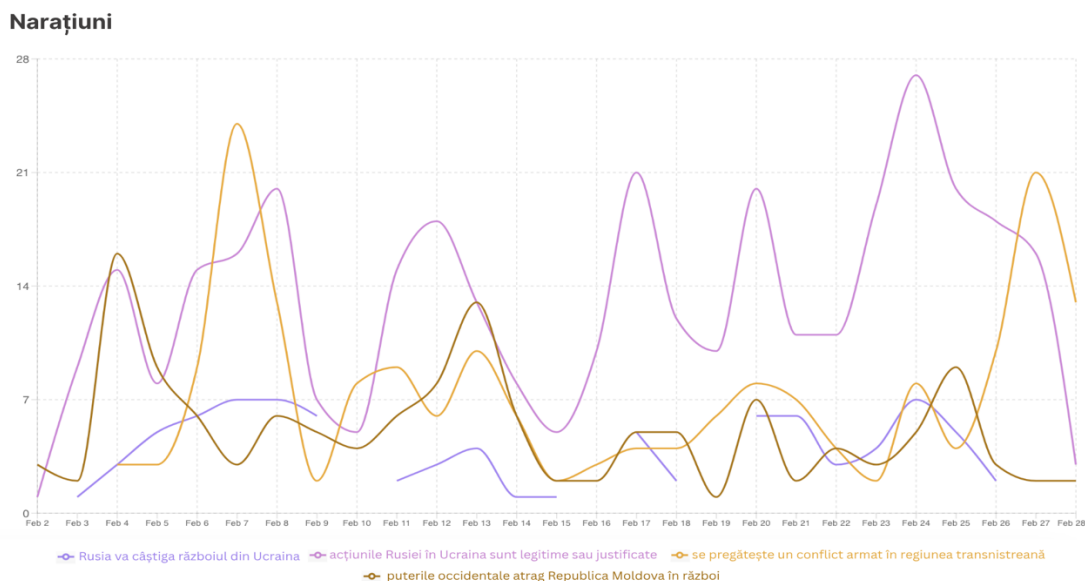
DATE GENERALE

Pe parcursul lunii februarie, pe cele 57 de canale aflate în vizorul acestei monitorizări au fost difuzate **4.674 de materiale video** și publicate **14.815 comentarii**, fiind identificate în total **769 de cazuri** – prevalent în comentariile utilizatorilor – în care s-au promovat mesaje cu potențial de dezinformare la tematica acestui raport. Potrivit datelor, distribuția mesajelor a arătat în felul următor:

- *acțiunile Rusiei în Ucraina sunt legitime sau justificate* (46%);
- *se pregătește un conflict armat în regiunea transnistreană* (25%);
- *puterile occidentale atrag Republica Moldova în război* (18%);
- *Rusia va câștiga războiul din Ucraina* (11%).

Dinamica răspândirii mesajelor pe parcursul celor patru săptămâni de monitorizare a fost neuniformă. Se poate observa că volumul conținutului despre zona din stânga Nistrului a atins apogeul în jurul datei de 7 februarie, în legătură cu o succesiune de evenimente privind criza energetică din regiune, iar mesajele privind justificarea războiului în țara vecină au înregistrat un număr maxim în data de 24 februarie, când s-a marcat împlinirea a patru ani de la declanșarea invaziei.

DEPLASAREA RESPONSABILITĂȚII PENTRU CONTINUAREA RĂZBOIULUI

În videourile distribuite pe canale pe parcursul lunii februarie nu au fost vociferate formulări explicite despre faptul că *acțiunile Federației Ruse sau ale lui Vladimir Putin față de Ucraina/războiul din Ucraina sunt justificate/obiective*. Au fost însă lansate mai multe opinii, preponderent de către invitații unor talk-show-uri, care deplasează responsabilitatea pentru continuarea războiului de la Federația Rusă către Ucraina, liderii europeni și NATO. Tocmai această deplasare a responsabilității – plasare în lumină negativă a acțiunilor statului vecin și țărilor occidentale și în lumină negativă a acțiunilor Kremlinului – funcționează ca mecanism indirect de legitimare a agresiunii ruse și de consolidare a narațiunii potrivit căreia pacea ar fi împiedicată de Kiev și de Occident, nu de Moscova.

Bunăoară, [într-o ediție](#) a canalului MLive, H.D. Hartmann, prezentat de |Natalia Morari drept analist din România, formulează explicit ideea sabotării păcii de către liderii ucraineni și europeni: „Aici trebuie să aflăm totuși cine sabotează planul de pace al lui Trump în Ucraina. Este cumva Zelenski, este Macron, este Merz, este von der Leyen, este Starmer sau sunt toți la un loc?”. Întrebarea retorică este întărită de aprecieri violente și discreditante la adresa președintelui ucrainean Volodimir Zelenski: „Clovn de trei lulele, președinte ilegal, nu aperi nimic decât familia și propria avere”. În continuare, invitatul afirmă că Marea Britanie, Franța și Germania „sabotează pacea și au interes”, iar Zelenski „își sacrifică economia, poporul, țara în numele Marii Britanii”. Sintagma „Zelenski – un clovn nenorocit – în căldășie cu Macron, Merz și Starmer, vor continuarea războiului” rezumă esența mesajului: războiul este atribuit voinței politice a Kievului și a capitalelor europene, nu agresiunii ruse.

Pe același canal și în aceeași cheie, analistul Serghei Banari [sustinea](#) că „pentru Zelenski și pentru cea mai mare parte a clasei politice europene un acord de pace în Ucraina este un necrolog politic, al existenței lor politice”. Tot el afirmă că la Bruxelles se află „principalii propagandiști ai războiului”, care „legalizează orice crime” și „susțin gruparea lui Zelenski”.

„La Bruxelles sunt oameni partizani ai continuării conflictului cu Rusia, oameni care se opun procesului de pace inițiat de Trump”, a fost mesajul [lansat](#) de Valeriu Demidețchi pe canalul TVC 21. Invitatul reamintește și una dintre tezele centrale ale propagandei ruse privind extinderea NATO: „Rușii au cerut și au spus în repetate rânduri că NATO nu trebuie să fie extinsă până la granițele lor. O dată, a doua oară, a treia oară. Iar apoi s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat”. Formularea „apoi s-a întâmplat ce s-a întâmplat” poate fi percepută ca justificare implicită a răspunsului militar rus, prezentat ca o consecință aproape inevitabilă a ignorării „avertismentelor” Moscovei. Și remarca „Occidentul avea mai multe instrumente decât rușii pentru a împiedica izbucnirea acestui război”, mută din nou responsabilitatea prevenirii războiului de la Rusia către Occident.

Și [interventia](#) fostului deputat socialist Vasile Bolea, într-o altă emisiune tot pe canalul TVC 21, consolidează narațiunea: „Unul dintre motive este extinderea infrastructurii militare a NATO, care nu este deloc o alianță prietenoasă față de Rusia”. Tot el evocă „solicitările Rusiei către SUA și NATO privind garanții de securitate în 2021, la care pur și simplu i s-a scuipat în ochi”, adăugând că „Rusia avertiza că își va urmări oricum interesele, iar în acest caz era vorba despre un interes de securitate”. În acest caz, războiul este încadrat în paradigma „intereselor legitime de securitate” ale Rusiei, iar agresiunea militară este justificată ca și cum ar fi fost o reacție la ignorarea unor cereri rezonabile.

SCENARII ȘI INSINUĂRI CU PRIVIRE LA CHIȘINĂU ȘI TIRASPOL

Tot în materialele video monitorizate, invitații unor emisiuni informativ-analitice și de dezbateri au articulat, pe de o parte, teza privind presupusa transformare a Republicii Moldova într-un instrument militar al Occidentului, al UE sau al NATO, iar pe de altă parte au insinuat că autoritățile de la Chișinău, împreună cu actori externi, ar pregăti o soluție de forță pentru regiunea transnistreană.

Într-o scurtă [interventie](#) distribuită de canalul Moldova, pe care se poate observa sigla MD24, fostul deputat socialist Oleg Savva a afirmat, cu referire la viitoare alegeri în stânga Nistrului, că „Occidentul va provoca Transnistria” și că „nu doar serviciile speciale moldovenești, ci și serviciile speciale ale altor state” vor încerca să influențeze situația, fiind „pregătite anumite provocări”. În aceeași intervenție, el a introdus ipoteza unei „soluționări prin forță a chestiunii transnistrene”, făcând aluzii la un eventual scenariu militar în care Chișinăul și actorii occidentali ar urmări valorificarea potențialului militar din regiune, inclusiv a munițiilor de la Cobasna. Pe

același canal, Denis Veatkin (prezentat ca activist civic, dar, de fapt, prezentator al emisiunii „Important” de la TVC 21), [a făcut referire](#) la achiziții de armament și participarea la exerciții NATO, în ultima perioadă, și le-a corelat cu presupunerea că *„totul merge spre o anumită escaladare”*. *„Este posibil ca și Chișinăul să acționeze astăzi din perspectiva forței. Astfel, să demonstreze malului stâng că, la nevoie, putem reintegra țara noastră prin forță”*, potrivit lui.

În același registru se înscriu și [declarațiile](#) lui Vitalii Ignatiev, așa-numitul ministru de externe al regiunii transnistrene, difuzate de Pervii Pridnestrovskii, potrivit cărora Republica Moldova *„se militarizează”*, iar Statele Unite, Fondul European pentru Pace și state NATO ar sponsoriza înarmarea Chișinăului, inclusiv prin tehnică militară și drone de atac. Chiar dacă mesajul nu conține un apel explicit la ideea unui atac iminent asupra regiunea din stânga Nistrului, el abordează Republica Moldova ca un actor militarizat, înarmat din exterior și, prin urmare, potențial agresiv.

O abordare similară a răsunat de pe canalul TCB prin vocea lui Vadim Cravciuc, așa-numit deputat al regiunii transnistrene, care [a comparat](#) Republica Moldova cu scenariul ucrainean și a susținut că regimul de la Chișinău ar acționa *„după metodica scrisă cândva pentru Ucraina”*. Tot el insistă că *„trupele NATO circulă deja pe teritoriul Republicii Moldova”*, vrând să sugereze că apropierea de Occident precede inevitabil militarizarea, pierderea suveranității și războiul.

Boris Șapovalov, prezentat pe canalul Moldova și pe cel al TV6 ca politolog și istoric, susține pe ambele surse că nici UE, nici NATO *„nu au nevoie de Moldova”* ca partener real, ci doar ca *„poligon militar”* sau ca *„stat-tampon”* utilizat în confruntarea cu Rusia. Pe TV6, el [afirmă](#) că țara este necesară doar *„ca un fel de poligon militar, nimic mai mult”*, iar pe canalul Moldova [reia](#) ideea într-o formulă apropiată, spunând că Moldova este utilă Uniunii Europene doar ca stat care poate fi folosit *„după exemplul Ucrainei, (...) pentru contracararea Federației Ruse”*. Pe același palier se situează și [afirmațiile](#) lui Alexei Lungu, liderul partidului Șansă: Republica Moldova este utilă României și Uniunii Europene ca spațiu-tampon, *„ca să fie cât mai departe de anumite acțiuni militare și conflicte”*, iar UE ar fi *„foarte bucuroasă”* că există state separate, precum Moldova și Ucraina, unde pot avea loc *„acțiuni militare”* și chiar *„experimente militare, chimice, biologice”*.

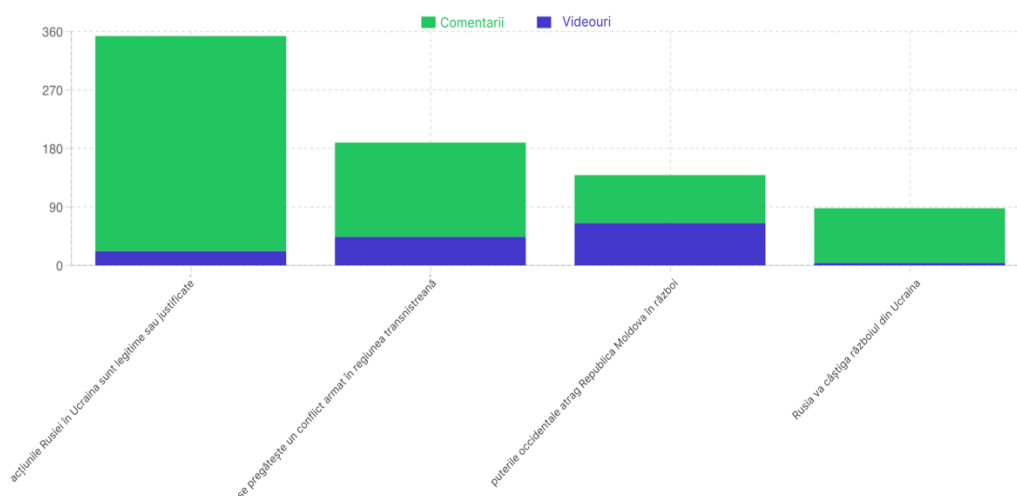
Tot pe canalul Moldova s-a insinuat ideea că puterea de la Chișinău abandonează deliberat prioritățile sociale și economice pentru a integra țara într-un proiect militar occidental. Mai exact, prezentatoarea unei emisiuni [a afirmat](#), în contextul conferinței de securitate de Munchen, că președinta Maia Sandu este gata, în numele noii arhitecturi de securitate europene, să cedeze nu doar suveranitatea, ci și neutralitatea statului, iar resursele publice ar urma să fie reorientate de la economie spre apărare. Concluzia: *„În loc de unt vor fi tunuri”*.

Relevante tematicii monitorizate sunt și alte două subiecte relatate pe larg în presă în luna februarie: presupusa construcție clandestină a unei fabrici de armament în Republica Moldova și

elaborarea planului de dezvoltare pentru următorii 30 de ani a Aeroportului Internațional Chișinău și posibila dezvoltare a aeroportului de la Mărculești. În primul caz, printre acuzațiile aduse de Vasile Costiuc la adresa partidului de guvernare, liderul partidului Democrația Acasă [a declarat](#) că, în acest mod, Republica Moldova și cetățenii săi ar fi fost transformați într-o „țintă legitimă” pentru Federația Rusă și că armata ar urma să fie adusă integral la standarde NATO. Iar cu privire la aeroportul de la Mărculești, reportera TV6/Canal 5 [a afirmat](#) că „un șir de experți”, fără a nominaliza surse concrete, ar susține că reconstrucția aeroporturilor ar avea sens exclusiv în scopuri militare, în cadrul infrastructurii create de UE pentru un posibil conflict cu Rusia până în 2030. „*Martori oculari au observat în repetate rânduri avioane militare ale NATO pe cerul din apropierea localității Mărculești*”, a conchis sursa.

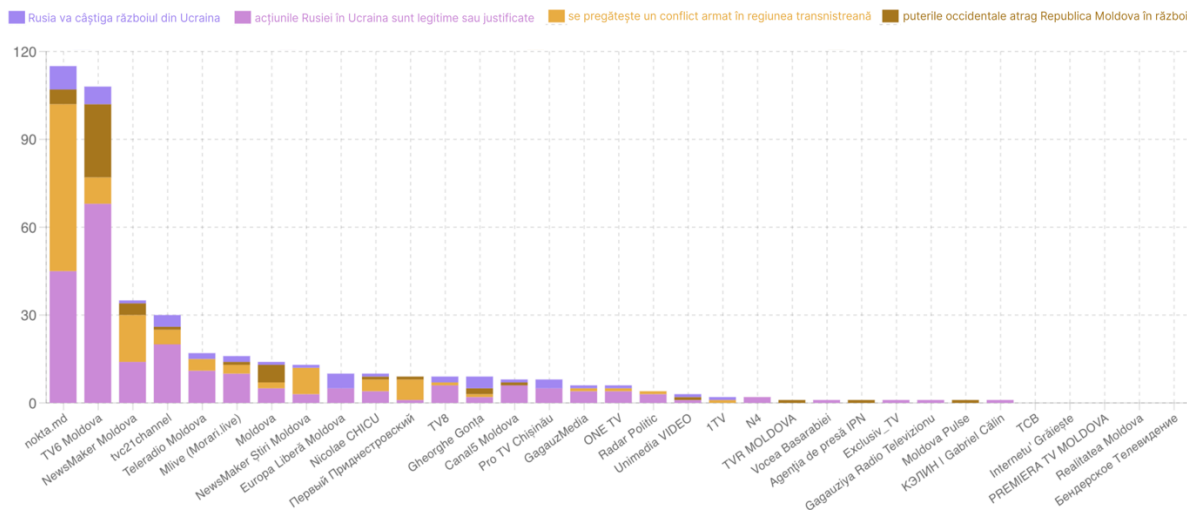
NARAȚIUNI DOMINANTE ÎN COMENTARII

954 dintre comentariile distribuite în perioada de monitorizare au propagat **cel puțin una dintre narațiunile** predefinite în cadrul acestei monitorizări, echivalentul a 6% din numărul total al comentariilor plasate pe parcursul lunii. Analiza raportului dintre cazurile identificate în videoclipuri versus cele din comentarii indică o menținere a tendinței constatate și în [monitorizările anterioare](#): comentariile joacă un rol semnificativ în extinderea și consolidarea dezinformării pe YouTube.

Raportul videoclipuri – comentarii în propagarea narațiunilor

Cele mai multe mesaje problematice au fost identificate în comentariile lăsate de utilizatori la materialele de pe canalul **Nokta.md** (115 cazuri), urmat la mică distanță de **TV6 Moldova** (108 cazuri). În proporții semnificativ mai mici, mesaje din același registru au fost distribuite și sub videoclipurile altor canale.

Distribuția narațiunilor identificate în secțiunea de comentarii a canalelor analizate

626 de comentarii din totalul celor analizate au inclus conținut care încalcă politicile platformei, fiind raportabile conform standardelor YouTube și urmând a fi raportate/moderate.

Este vorba despre:

- discurs de ură;
- hărțuire și intimidare;
- conținut ofensator sau abuziv;
- mesaje care îndeamnă la acțiuni violente, dăunătoare ori periculoase.

Principalele narațiuni promovate în aceste comentarii sunt proruse, antiucrainene, anti-UE și anti-NATO. Mesajele prezintă Rusia drept un „*eliberator*”, iar războiul împotriva Ucrainei este justificat prin referiri la presupuse amenințări din partea Occidentului și la ideea unui „*regim nazist*” la Kiev, criminal și ilegal. Totodată, sunt transmise apeluri explicite la violență împotriva ucrainenilor, cărora le este atribuită o vină colectivă ca societate. Cu privire la Republica Moldova, mai multe comentarii transmit ideea că țara noastră ar fi împinsă de UE, Occident și Maia Sandu spre război cu Rusia, iar populația Moldovei ar urma să fie transformată în „*carne de tun*”. Conducerea de la Chișinău este etichetată drept trădătoare, marionetă occidentală și responsabilă pentru o presupusă „*vânzare*” a țării. În același timp, Uniunea Europeană este descrisă ca un proiect agresiv, corupt și fascist, fiind asociată inclusiv cu Reichul.

Potrivit [regulilor comunității](#), YouTube interzice pe platforma sa promovarea pornografiei, incitarea la violență, hărțuirea sau conținutul instigator la ură etc., iar comentariile care încalcă aceste prevederi urmează a fi semnalate printr-o combinație de detectare automată și raportare manuală. Totodată, [Codul deontologic al jurnalistului din Moldova](#) prevede că „instituțiile mass-

media, în administrarea paginilor web, precum și a paginilor/conturilor de pe rețelele de socializare, nu-și permit și nu acceptă nici din partea publicului, în reacții (comentarii), derogări de la normele legale și cele deontologice. În acest scop, instituțiile mass-media administrează corespunzător reacțiile/comentariile la produsele mediatice”.

Dumnezeu care e mai bun și mai de nădejde nu va ajuta criminalii fascisti ai lui zelenschi...ei for fi spulberati de glorioasa armata rusa .

Aroganța ukrainei depășește limitele normale de asta trebuie trimiși toți ukraineii acasă și închise toate granițele în plus de nu mai permis armamentului să tranziteze ...așa trebuie de procedat cu imbecilii și cu aroganții...bine face Putin și Rusia.. Bravo lui Putin

Молдова подписала с Украиной договор о военно-технической помощи, скоро молдован погонят умирать за Зеленского

Россия освобождает Украину от криминального руководства которые затеяли уничтожение народа по сценарию Европы

Молдавию, Украину уже всю продали. Население должно пойти на убой в войне с Россией. Планы Гитлера никто не отменял. Евросоюзу (четвертному рейху) нужны земли на востоке и безземельные рабы

Да но не забудь што в Украине фашисты с жигали люди заживо в Одессе 2014 году а донбас забыл штотли Украину давно надо было стереть с лица земли там одни фашисты там за интерес запада погибают мирные люди

И впрямь, зачем Молдове АПК, плодородные земли, сады, виноградники, ухоженные поля ??? Лучше на них построить военные базы, полигоны, военные заводы, военные аэродромы, заодно переделаем все национальные трассы, МЖД, Джурджулешты у нас уже отобрали! Все это по приказу ЕС и ближайших соседей! Они готовятся к большой войне с Россией! И им очень будут нужны патроны для гражданского огнестрельного оружия! И все они это планируют сделать с мирной, нейтральной, маленькой Молдовой! Сколько народ еще собирается терпеть и молчать, пока его тоже не сделают пушечным мясом !??? JOS, Sandu! JOS, PAS! ANTICIPATE!

Bravo! Acum asteptam urmatorul episod- despre M Sandu și echipa ei. ALTA TRĂDARE - de data asta pentru așa numiții prieteni din UE- FACTUALII RATAȚI (dacă i luăm la rând pe fiecare - toți, adică absolut toți au fost niște ratați în pozițiile precedente). Majoritatea au dosare deschise - corupție. Pe scurt- incompetenți, aroganți, hoți și mai bine-se îndreaptă cu mândrie spre al 4lea Reich prin atitudinea față de oamenii de rând. Dictatura în devenire. Deci aici vrea să ne aducă Sandu- o altă marionetă care de fapt deja a vândut țara și mai are puțin să ne bage și în război cu rușii de dragul stăpânilor de la Brussel, Paris și bineînțeles Londra. Da...vai de noi și de țărișoara noastră ... Așteptăm deci următorul episod

РОССИЯ не агрессор! РОССИЯ начала и ведёт СВО с ОДНОЙ ЕДИНСТВЕННОЙ ЦЕЛЬЮ - ЗАЩИТИТЬ СВОИ ГРАНИЦЫ ОТ БЕССОВЕСТНО - НАГЛЕЮЩЕГО НАТО! СОЗДАВАТЬ ВСЕ БОЛЬШЕЕ КОЛИЧЕСТВО СТРАН, ВХОДЯЩИХ В НАТО, РАЗМЕЩАЯ СВОИ ВОЕННЫЕ БАЗЫ ПО ВСЕМУ ПЕРИМЕТРУ РОССИИ! РОССИЯ ПРЕСЛЕДУЕТ В НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ ОДНУ ЦЕЛЬ - СОЗДАНИЕ ДОЛГОСРОЧНОГО МИРА В ДАННЫЙ МОМЕНТ - С УКРАИНОЙ. А ЭТО ВОЗМОЖНО ТОЛЬКО ПРИ СВЕРЖЕНИИ СЕГОДНЯШНЕГО КИЕВСКОГО НАЦИСТСКО - НЕОФАШИСТСКОГО БАНДЕРОВСКОГО РЕЖИМА!

что плохого в том, чтобы идти на фронт и убивать украинцев? если украинцы ведут себя вот таким образом: устраивают перевороты, финансируемые из заграницы, проводят государственную дискриминационную политику, читать книги на русском вон запретили, ведут гражданскую войну и убивают своих же граждан из за того, что они не того этнического происхождения и политических взглядов - почему бы не пойти на фронт и не убивать таких украинцев?! моет потому что конкретно этот молдованин и такие же как он молдоване хотели бы делать тоже самое в молдове?

Какие-то неумные обвиняют Россию, вроде - напала на Украину, а Россия борется против баз НАТО на Украине! Забыли, как по приказу Запада незаконные украинские приспешники бомбили мирный Донбасс?! Забыли про преступный политический майдан?! Забыли про сожженных в Доме профсоюзов в Одессе?! ПРИХОЖАНЕ! СПАСИБО за вашу борьбу и стойкость!

Selecție de comentarii păstrate în forma lor originală

CONCLUZII

Monitorizarea conținutului distribuit pe parcursul lunii februarie pe 57 de canale de YouTube și în secțiunile de comentarii ale platformei arată că, **pe tema războiului, este vorba mai puțin de un spațiu de enunțare directă a unor narațiuni de dezinformare și mai mult de un spațiu al legitimării indirecte.** În materialele video analizate nu au fost identificate, de regulă, formulări explicite, corespondente narațiunilor predefinite pentru acest exercițiu, însă au fost vociferate repetat mesaje care, în cazul războiului din Ucraina, mută responsabilitatea pentru continuarea războiului de la Federația Rusă către Ucraina, liderii europeni și NATO, iar în cazul Republicii Moldova și regiunii transnistrene exploatează scenarii speculative despre militarizare, pierderea neutralității sau transformarea zonei într-un „*poligon*”. Totodată, discursurile problematice nu se limitează la conflictul din Ucraina, ci sunt adaptate la contextul local și la temerile legate de securitatea Republicii Moldova.

Secțiunea de comentarii rămâne principalul spațiu de extindere și radicalizare a narațiunilor. Mesajele problematice au fost identificate preponderent în comentariile utilizatorilor, iar o parte importantă a lor reprezintă conținuturi raportabile către YouTube: discurs de ură, hărțuire, abuz verbal și îndemnuri la violență. În lipsa unei moderări eficiente atât din partea platformei, cât și a administratorilor de canale, secțiunile de comentarii riscă să rămână un spațiu vulnerabil, cu impact direct asupra calității dezbaterii publice.

Realizarea monitorizării a fost posibilă cu ajutorul platformei disint.ai a organizației Society 22, prin accesarea datelor publice ale YouTube: canale, videoclipuri, comentarii. Prelucrarea, analiza și interpretarea acestor date au fost realizate integral de disint.ai și de Centrul pentru Jurnalism Independent și nu reflectă poziția YouTube.